

Către: **Negel Dan**, șef-adjunct al Oficiul
Teritorial Ungheni al Cancelariei de Stat

Demers

În urma consultării, cu cetățenii, a proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”, noi **Primarii Raionului Nisporeni am identificat și prioritizat câteva propuneri de modificare și de adăugare la SND:**

PROPUNEREA nr. 1:

Luând în considerare Analiza, Viziunile, Obiectivele și Direcțiile din SND, expuse mai jos:

- 2.1. „**Acutizarea securității militare în regiune,**” - *fortificarea sistemului de apărare civilă și alte acțiuni conexe care urmează să fie definite în viitoarea strategie de securitate*
- 2.2. ” **Veniturile oamenilor**” - *veniturile sunt la baza piramidei necesităților umane deoarece permit procurarea bunurilor și serviciilor pentru un trai decent și acumularea economiilor de viață. O condiție indispensabilă, chiar dacă insuficientă, pentru formarea veniturilor este creșterea economică.*

O altă vulnerabilitate a economiei moldovenești este relevată de situația sectorului agricol, în care activează circa o treime din forța de muncă, dar care deține o pondere disproporționat de mică în PIB (9,5% în 2020). Acești indicatori denotă productivitatea și competitivitatea scăzută în sector.

- 2.3. **Infrastructură și condițiile de trai** - *Republica Moldova are un deficit major în asigurarea unei infrastructuri de transport moderne, sigure și eficiente. Reducând mobilitatea internă a oamenilor, capitalului și forței de muncă, infrastructura precară constituie o constrângere majoră pentru dezvoltarea sectorului privat.*

Subdezvoltarea infrastructurii de transport afectează comerțul, Republica Moldova acumulând unul dintre cele mai scăzute scoruri din Europa Centrală și de Est pentru indicele performanței logistice (2,46 din 5 puncte posibile)14.

Aceste constrângeri subminează nivelul de competitivitate a țării, ceea ce constituie o provocare majoră pentru o economie care depinde vital de comerțul exterior.

2.5 **Cultură și dezvoltarea personală** - *O modalitate de valorificare și apreciere a patrimoniului cultural, de odihnă activă și de dezvoltare personală este turismul. Republica Moldova dispune de un important patrimoniu cultural, unul foarte variat și autentic, care ar putea să servească inclusiv ca element-pivot pentru o economie culturală.*

Totuși, o serie de explicații țin de absența și inaccesibilitatea infrastructurii și patrimoniului și de calitatea și relevanța limitată a unor produse culturale.

3. **Viziunea de dezvoltare 2030** - *Viziunea și obiectivul strategic major al Strategiei „Moldova 2030” este centrat pe calitatea vieții.*

4. **Obiectivele de dezvoltare 2030** - *Obiectivele de dezvoltare generale și specifice pe care le propune SND pentru orizontul anului 2030 reflectă aspirațiile de creștere a bunăstării oamenilor Republicii Moldova.*

Obiectivul general 1. *Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților.*

- *având în vedere dependența populației de sectorul agricol, precum și potențialul larg care a rămas încă neexplorat al acestui sector, creșterea productivității agricole și veniturilor producătorilor agricoli mici prin accesul sigur și egal la factori de producție, cunoștințe, servicii financiare și piețe.*

Pe termen mediu și lung, majorarea durabilă a veniturilor poate fi atinsă prin sporirea competitivității firmelor, creșterea productivității muncii și integrarea persoanelor și grupurilor marginalizate în procesele de creare a valorii economice.

Obiectivul general 4. *Ridicarea nivelului de cultură și de dezvoltare personală.*

4.1. *Extinderea accesului la oportunități și activități culturale.*

- *Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea turismului durabil, care facilitează crearea de parteneriate publice private, dezvoltă capacitățile instituționale în domeniu ale autorităților publice locale (APL), respectiv care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale.*

Venim cu propunerea de a modifica Direcția de orientare 5.19 „Dezvoltarea drumurilor și transporturilor rutiere,, aliniatul (6) SND Moldova 2030:

- „Construirea / reabilitarea a 3 poduri rutiere între Republica Moldova și România la Giurgiulești, Leova și Ungheni,, înlocuirea cu sintagma:
**„Dezvoltarea drumurilor și transporturilor rutiere,, la intervenția:
„Construirea / reabilitarea a 4 poduri rutiere între Republica Moldova și România la Giurgiulești, Leova, Grozești și Ungheni,,**
- Construcția podului de la Grozești va aduce beneficii considerabile la
 - fortificarea relațiilor bilaterale între România și R. Moldova cât și la dezvoltarea socio- economică a mai multor raioane din centrul R. Moldova cum ar fi Strășeni, Călărași, Ialoveni, Nisporeni cât și a Capitalei.
 - va revitaliza economia întregului raion Nisporeni, cu o populație de 53 mii locuitori.

Modificarea punctului 5.19 va da efecte socio–economice cu impact major asupra următoarelor Direcții de politici și intervenții prioritare relatate în SND Moldova 2030 cum ar fi:

- 5.7 Susținerea și implicarea diasporei
- 5.8 Cultură și politici culturale
- 5.9 Politici și management în domeniul macroeconomic și de dezvoltare a economiei
- 5.10 Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii
- 5.12 Promovarea oportunităților investiționale
- 5.13 Dezvoltarea durabilă a agriculturii
- 5.15 Securitate și eficiență energetică, energie din surse regenerabile
- 5.16 Dezvoltarea sectorului industrial
- 5.17 Politici și management în domeniul dezvoltării regionale și construcțiilor.
- 5.18 Politici și management în domeniul transporturilor și infrastructurii drumurilor
- 5.19 Dezvoltarea drumurilor și transporturilor rutiere
- 5.24 Politici și management în domeniile locuințelor, serviciilor comunale, utilităților publice și dezvoltării comunitare
- 5.26 Politici de tineret, educație și cercetare
- 5.27 Politici și management în domeniul muncii și incluziunii

PROPUNEREA nr. 2:

SND „Moldova – 2030,, prevede in Obiectivul nr. 8 „ Edificarea unui sistem de justiție echitabil, incoruptibil și independent,, Ținem să va aducem la cunoștință faptul pentru orașul Nisporeni principiul echității nu se respectă. Cetățenii nu au acces la o justiție accesibilă.

Prin acceptarea propunerii noastre ar spori încrederea în Administrația Publică Local(APL) – care conform SND „Moldova – 2030,, punctul 2.8 ”Încrederea în administrația publică”: *Cel mai înalt nivel de încredere cetățenii îl manifestă față de autoritățile locale – în medie 55% de la ultimele alegeri locale din noiembrie 2019. Acesta este un semn clar că reforma administrației publice locale ar trebui avansată, pentru a împuternici autoritățile publice locale să ia decizii conform așteptărilor cetățenilor.*

Cu respect, Primarii raionului Nisporeni.

Primarul com. Sîrbiștii Noi, Vlad Ciocan

Primarul s. Vinători de Crăciun, Ștefan Ciocan

Primarul com. Marinici, Veaceslav Vîagei

Primarul s. Mîlești, Vițel Răduț

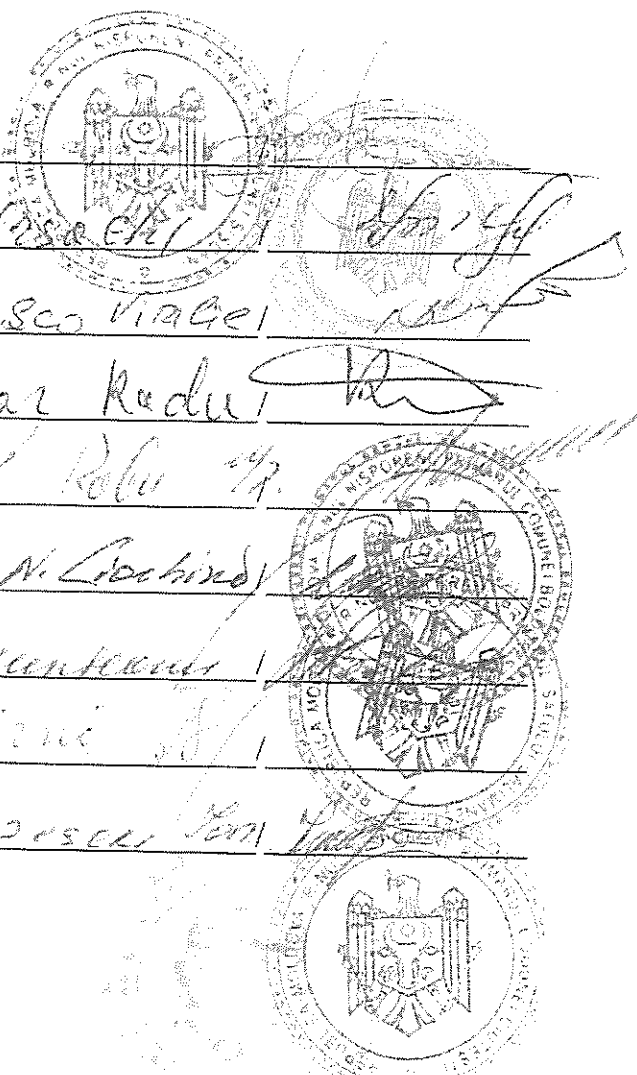
Primarul s. Nisporeni, Robu Șt.

Primar com. Boldurești, N. Crochind

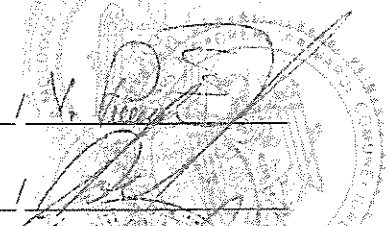
Primar s. Calimănești, N. Măntănuș

Primar com. Ciuceni, Ștefan Șt.

Primar com. Soliște, Popescu Ștefan

Primarul s. Basmei Pasa J

PRIMAR COM SURZENI, BOGAN TOR

primar s. Bistesti Ilexi Secur

primar s. Baltina Giobani Vatoriu

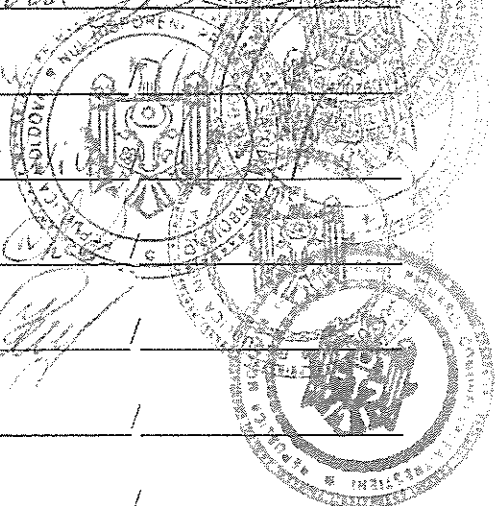
primar s. Balauresti Ionel Alexandru

primar s. Zecronia Gataleu Pinu

primar s. Barboieni Croitoru S.

primar com. Bradului Chereha Nicolae

primar com. Salco-Turbeni Comanici Cluj

Blank lined area at the bottom of the page.